

DATUM Februari 2021, v1
REFERENTIE 022021

BETREFT Management Review over 2020
AANWEZIG C. de Swart, Directie

Management Review over 2020

DATUM Februari 2021, v1
REFERENTIE 022021
PAGINA 2

1. Inhoudsopgave

1. Inhoudsopgave	2
2. Inleiding	3
2.1 Algemeen	3
3. Ontwikkelingen	4
3.1 Interne ontwikkelingen	4
3.2 Externe ontwikkelingen	4
4. Evaluatie Energiemanagementsysteem	5
4.1 Energiebeleid	5
4.2 Communicatie	5
4.3 Energieprestaties en emissies 2017, 2018 , 2019 en 2020	5
4.4 Maatregelen en initiatieven van 2017, 2018 , 2019 en 2020	7
5. Evaluatie Audits	8
5.1 Interne audits	8
5.2 Interne controle (1.B.2)	8
5.3 Energiebeoordeling (2.A.3)	8
5.4 Zelfevaluatie	8
5.5 Externe audits	8
6. Evaluatie Actieplan 2020	9
6.1 Doelstellingen 2020	9
6.2 Conclusie voortgang en realisatie	9
7. Nieuwe doelstellingen	11
7.1 Reductiedoelstellingen 2021	11
7.2 Nieuwe maatregelen en initiatieven	20

DATUM Februari 2021, v1
REFERENTIE 022021
PAGINA 3

2. Inleiding

2.1 Algemeen

Halverwege 2018 is binnen DSS besloten om op te gaan voor de CO₂ prestatieladder niveau 3. Als uitgangspunt is het jaar 2018 genomen.

Inmiddels kan gesteld worden dat vanaf deze periode en in 2020 behoorlijke wat inspanning is gepleegd om te kunnen (blijven) voldoen aan deze norm.

Een Energiemanagement programma is opgezet en geïmplementeerd. De belangrijkste energiestromen zijn inmiddels bekend binnen de organisatie.

Duidelijk is wel dat het brandstof verbruik voor de bedrijfswagens de belangrijkste CO₂ bepalende factor is. De belangrijkste reductiemaatregelen zijn dan ook grotendeels gericht op dit energieverbruik.

Voor een goede werking van het energie managementsysteem is het van belang dat er een vaste cyclus wordt aangehouden van het vaststellen van doelstellingen, het uitvoering geven daaraan, het periodiek evalueren daarvan en waar nodig opnieuw bijsturen. Afgesproken is om (half)jaarlijks een update te doen. De rapportage hiervan zal worden gepubliceerd op de eigen website en zal in het directie overleg (2x per jaar te houden / meegenomen worden).

Door het onderwerp CO₂ nadrukkelijk te agenderen is gemerkt dat het onderwerp breed besproken wordt en ook uitgedragen. Relevante kennis wordt structureel met elkaar gedeeld zodat het systeem beter gemaakt en geoptimaliseerd kan worden. Het doel is om een systeem te krijgen dat DSS de data geeft om te groeien, effectief te kunnen werken, de kansen en risico's beter te herkennen en de CO₂ footprint te reduceren.

DATUM Februari 2021, v1
REFERENTIE 022021
PAGINA 4

3. Ontwikkelingen

3.1 Interne ontwikkelingen

Wat betreft de interne organisatie zijn er geen bijzondere ontwikkelingen. De huidige structuur en manbezetting is ongewijzigd. Wel zullen waar mogelijk investeringen worden gepland en doorgevoerd:

Voorbeelden van actuele investeringen die zich hebben voorgedaan in de afgelopen periode zijn: Er zijn 12 diesel gestookte HR reinigers vervangen voor **6 vol elektrische HD reinigers**. Nauwe samenwerking met de opdrachtgever en de leveranciers van reinigingsproducten. Eerdere investeringen zijn: aanschaf van een mobiele hogedrukreiniger, nieuwe busjes met euro 6 motoren, Led lampen aangebracht, e.d.

Voor wat betreft omzet/productie is er nagenoeg geen stijging t.o.v. 2019 .

Voor wat betreft personele organisatie zijn er kleine verschuivingen maar op hoofdlijnen bestaat de organisatie komend jaar nog uit hetzelfde aantal medewerkers (ca. 25).

3.2 Externe ontwikkelingen

Ons voornemen is actief de branche ontwikkelingen te volgen, we hebben hier ook initiatieven over geformuleerd, deze zijn opgenomen in hoofdstuk 7 van dit verslag.

DATUM Februari 2021, v1
REFERENTIE 022021
PAGINA 5

4. Evaluatie Energiemanagementsysteem

4.1 Energiebeleid

Het energiebeleid is geformuleerd in een energiebeleidsnota. Dit document is recentelijk opgesteld en beschikbaar voor alle medewerkers. Onze belangrijkste reductiedoelstelling is hierin verwoord en geeft daarmee duidelijk ons doel aan voor de komende twee jaar.

4.2 Communicatie

Binnen de organisatie is een communicatieplan geformuleerd en ook dit is beschikbaar voor alle medewerkers. Periodiek is een Directie overleg gepland waarin o.m. de voortgang en de resultaten van het Energie management systeem van DSS worden gevolgd. Daarnaast worden in de reguliere bijeenkomsten / toolbox-meetings en de laatste periode a.g.v. Corona perikelen voornamelijk via werkplekinspectie bezoeken de medewerkers geïnformeerd over het energiebeleid en de doelstellingen voor de reductie daarvan. Zij zullen worden gestimuleerd om daar hun bijdrage aan te leveren om de doelstellingen te kunnen realiseren.

4.3 Energieprestaties en emissies 2017, 2018, 2019 en 2020

Binnen de organisatie is een energieprestatie overzicht opgesteld. De verschillende energiestromen binnen DSS zijn in kaart gebracht. In een emissie-inventarisatie is nagegaan welke vormen van energie worden ingekocht door DSS.

Naam organisatie	Activiteit	Verbruik (l)	Scope 1 [CO ₂] Brandstof	Scope 1 [CO ₂] Overig	Scope 2 [CO ₂] (Electra)	Totaal [CO ₂]
2017						
DSS de Swart Services						
	Diesel	23.877	77.120			77.120
	Euro (benzine)					
	-Hoge druk Reinigers	944	2.590			4.810
	-Autos	1.754	4.810			2.590
	Gas	4.716	8.910			4.716
	Electra	15.058			9.770	9.770
Totaal Co2 2017						103.200
2018						
DSS de Swart Services	Diesel	31.209	100.810			100.810
	Euro (benzine)					
	-Hoge druk Reinigers	908	2.490			2.490
	-Autos	1.687	4.620			4.620
	Gas	6.773	12.800			12.800
	Electra	15.810			10.260	10.260
Totaal CO ₂ 2018						130.980
2019						
DSS de Swart Services	Diesel					
	-Auto's	19.253	62.187			62.187
	-Hoge druk Reinigers	4.940	15.956			15.956
	Subtotaal	24.193(L)				Subtotaal diesel 78.143
	Euro (Benzine)					
-Auto's	5.554 (L)	15.218			15.218	
Gas						
-verwarming	6.122 (m3)	11.534			11.534	
Electra						
		14.890 (kWh)			9.663	9.663
Totaal CO ₂ 2019						114.558

2020						
DSS de Swart Services	Diesel					
	auto's	9.291	30.010			30.010
	Hogedruk-reinigers	7.932	25.620			25.620
	Subtotaal (17.223 L)					Subtotaal 55.630
	Euro (benzine)					
	-Autos	1.202 (L)	3.293			3.293
	Gas	7.968 (m3)	15.012			15.012
Electra	13.324 (kWh)			8.647	8.647	
Totaal CO ₂ 2020	82.582					

Belangrijke conclusie is dat het brandstof verbruik van onze bedrijfswagens (diesel) voor ca. 70 % ons CO₂ bepaald en derhalve ook een belangrijk element is waar wij ons op richten.

Op basis van de bovenstaande berekening is er een **afname** van het totaal CO₂ van ca. 17% tussen 2017 en 2020 vast te stellen. T.o.v. van 2019 en 2020 is er een **afname** 28% vast te stellen.

4.4 Maatregelen en initiatieven van 2017, 2018, 2019 en 2020

De maatregelen en initiatieven van afgelopen jaar bestaan uit:

- Er zijn 12 diesel gestookte HR reinigers vervangen voor 6 vol elektrische HD reinigers.
- Nauwe samenwerking met de opdrachtgever en de leveranciers van reinigingsproducten.
- Er is geïnvesteerd in Euro 6 norm bedrijfswagens, momenteel bestaat het wagenpark voor 22% uit deze wagens.
- Bij gebruik van pendelbussen rijden we voor de ochtendspits (minder file rijden).
- Woonplaats personeel en werklocaties worden zo mogelijk op elkaar afgestemd.
- Materieel wordt 1-maal naar locatie gebracht en 1-maal opgehaald om onnodig transport te voorkomen.
- Al het materieel is voorzien van LED verlichting;
- Het huren van materieel wordt zo dicht mogelijk bij de werklocatie gedaan om transport bewegingen te verminderen.

Voor een meer gedetailleerd inzicht zie actieplan hoofdstuk 7.

DATUM Februari 2021, v1
REFERENTIE 022021
PAGINA 8

5. Evaluatie Audits

5.1 Interne audits

Een interne audit is gehouden begin in de periode januari / februari 2021. De diverse beheers aspecten zijn beoordeeld en kan er worden vastgesteld dat voldaan wordt aan de norm. De planning is om 1x per jaar een audit uit te voeren en 2x per jaar de documenten te publiceren.

5.2 Interne controle (1.B.2)

Dit onderdeel wordt niet gescoord.

5.3 Energiebeoordeling (2.A.3)

Zie document emissie-inventarisatie en conclusies zoals gerapporteerd in deze directiebeoordeling

5.4 Zelfevaluatie

De zelfevaluatie is in februari 2021 uitgevoerd, hieruit blijkt dat we voldoende punten moeten kunnen scoren voor niveau 3.

5.5 Externe audits

DSS heeft op 29 maart een externe audit ingepland.

Alle overige punten zijn puntsgewijs opgepakt en afgehandeld.

DATUM Februari 2021, v1
REFERENTIE 022021
PAGINA 9

6. Evaluatie Actieplan 2019

6.1 Doelstellingen 2020

In het jaar 2017 en 2018 zijn de Co2 gegevens verzameld en in kaart gebracht.

Vanaf 2019 en 2020 worden op basis van het Energie managementprogramma **concreet sturing** gegeven aan CO₂ doelen.

In het overzicht (actieplan reductiedoelen) is van de verschillende reductiedoelen de status van acties / kansen / doelrealisatie weergegeven.

6.2 Conclusie voortgang en realisatie

Vastgesteld kan worden dat de ingevoerde maatregelen invloed hebben gehad op de verschillend energiestromen. Het leren inschatten en inzicht krijgen in de effecten van reductiemaatregelen blijft nog in zekere zin een groei- en een leerproces en vergt continue aandacht van de directie om de juiste inschatting te behalen alsmede de verhouding tussen vereiste inspanning en resultaat voor CO₂ reductie te bewerkstelligen. In de overzichten en actieplannen wordt hier aandacht aan besteed.

Belangrijke conclusie is dat het brandstof verbruik van onze bedrijfswagens (diesel) voor ca. 70 % ons CO₂ bepaald en derhalve ook een belangrijk element is waar wij ons op richten.

Op basis van de bovenstaande gegevens / berekening is er een afname van het totaal CO₂ van ca. 17% tussen 2017 en 2020 vast te stellen.

Onderverdeeld (en vergeleken met het jaar 2020):

Afname in het Dieselverbruik. Procentueel is dat t.o.v. 2017: 31%

Afname in het Dieselverbruik. Procentueel is dat t.o.v. 2018: 46%

Afname in het Dieselverbruik. Procentueel is dat t.o.v. 2019: 29%

Toename in het Gasgebruik. Procentueel is dat t.o.v. 2017: 218%

Toename in het Gasgebruik. Procentueel is dat t.o.v. 2018: 17%

Toename in het Gasgebruik. Procentueel is dat t.o.v. 2019: 30%

Afname in het Electra verbruik. Procentueel is dat t.o.v. 2017: 11%

Afname in het Electra verbruik. Procentueel is dat t.o.v. 2018: 16%

Afname in het Electra verbruik. Procentueel is dat t.o.v. 2019: 11%

Afname in het Benzine verbruik. Procentueel is dat t.o.v. 2017: 31%

Afname in het Benzine verbruik. Procentueel is dat t.o.v. 2018: 29%

Afname in het Benzine verbruik. Procentueel is dat t.o.v. 2019: 78%

DATUM Februari 2021, v1
REFERENTIE 022021
PAGINA 10

De omzet in 2020 is t.o.v. 2019 nagenoeg hetzelfde gebleven. Het aantal projecten is gelijk gebleven. De afstanden naar de locatie van 20% van de projecten is verder weg gelegen dan vorig jaar. Een belangrijk deel van de omzet heeft betrekking gehad op projecten / activiteiten die met Onderhoud / Gevelrenovatie te maken hebben. Hier is de inzet van HD reinigers minder nodig.

Ook samenwerking met opdrachtgevers over inzet van reinigingsmiddelen e.d. dragen bij hier aan bij Ook door investeringen in elektrische HD reinigers hebben een positief effect en blijken het brandstof verbruik aanzienlijk te reduceren.

De reden van toename van gasverbruik is gelegen in het feit dat er meer aan onderhoud geweest is wat vanuit de vestiging is uitgevoerd. Dit betreft vooral montage werk (reparatie en zetten gevelbeplatingen) en hout reparaties aan kozijnen en een monumentale boot. Voorheen werden deze werkzaamheden grotendeels uitbesteed. In 2019 en 2020 hebben wij dit met eigen mensen op onze locatie uitgevoerd waardoor de instelling van de Heather unit in de hal ook op zaterdag en avonden heeft gedraaid.

De effectiviteit van de inspanningen komt onder meer uit: Invoeren van concrete en directe maatregelen die een hoge kans en CO2 reductie met zich mee brengen. Verder is het bewustwording proces, aandacht en inzet op het gebied van CO2 onder directie en personeel op gang gekomen en verhoogd. Verdere uitleg van de deze ontwikkeling is uitgewerkt in het actieplan.

7. Nieuwe doelstellingen

7.1 Reductiedoelstellingen 2020 / 2021

Doelstelling 1 (scope 1)

Totale dieselverbruik 20% te verminderen eind 2021.

De reden tot opschalen van de scope 1 doelstelling is doordat de gerealiseerde reductie maatregelen meer impact hebben dan verwacht.

Doelstelling 2 (scope 2)

Totale elektriciteitsverbruik verminderen met 5% eind 2021.

Ambitieniveau komende tijd

DSS is een bedrijf van gemiddelde omvang. Om onze eigen positie te kunnen bepalen is gekozen voor een afspiegeling van de sector deelnemers. Momenteel blijkt weer, bij ons weten, geen gelijkwaardige concurrenten die al CO2 gecertificeerd zijn.

Het verhogen van ons eigen ambitieniveau gaat ook gepaard met doen van investeringen in (regionale inzet van elektrische bedrijfsbussen, (nog) efficiënter gebruik van gereedschappen, (blijven stimuleren van) zuinig rijgedrag, efficiëntere aansturing door de leiding e.d. En naar verwachting nemen wij voor onze huidige doelen al behoorlijk grote investeringen (bv. de aanschaf van een elektrische hoogwerker / HD reinigers e.d.)

Reductiedoelstellingen en actieplan komende drie jaar; 2019 - 2021:

Start-positie	Jaartal	Scope	Doelrealisatie	Bijdrage maatregel aan doel
Brandstof Diesel en gereedschappen 103,7 ton CO ₂	2019	1	1-2 %	<p>Verdere doorvoering van de bewustwording CO₂ reductie onder personeel d.m.v. training / gedragsverandering e.d. Bijvoorbeeld door medewerkers een training het nieuwe rijden aan te bieden en door met onze medewerkers in gesprek te gaan en ze resultaten van besparingen te tonen.</p> <p>Status Actie: Toolbox Track & Trace gehouden. Training het nieuwe rijden.</p> <p>Onderzoek of ander type (diesel) brandstof besparing kan opleveren.</p> <p>Status Actie: Bij nader onderzoek door Directie blijkt dat dit er niet is.</p> <p>Verder doorvoeren en actievore controle op registreren van km-standen bij tankbeurten bij medewerkers, zodat verbruik beter naar Km is te herleiden</p> <p>Status Actie:</p>

DATUM Februari 2021, v1
 REFERENTIE 022021
 PAGINA 12

			<p>Is nog niet over alle voertuigen gebeurt. Dit heeft tijd en aandacht nodig om medewerkers hier meer in op te voeden (dit vergt discipline) om de km. standen consequent per tankbeurt door hen te laten invoeren Verdere voortgang met planningsverbeteringen zodat minder file gereden wordt en efficiëntere routes.</p> <p>Status Actie: Dit blijft onder de aandacht in de werkvoorbereiding dus continueren Verbruik duidelijk terugkoppelen aan bestuurders zodat zij zelf ook beter bekend zijn met rijgedrag versus verbruik.</p> <p>Status Actie: Dit is pas mogelijk als de km standen over de gehele linie worden geregistreerd, Blijft onder de aandacht.</p> <p>Onderzoek of bandtype van invloed is op het verbruik Status Actie: Bij twee voertuigen/bedrijfsauto's zijn banden aangeschaft met een langere levensduur en brandstof besparend.</p> <p>Nadere analyse t.b.v. vervangen van hogedrukreiniger(s). (Vast) op de auto(bus) plaatsen i.p.v. aanhangwagen (efficiënter rijbewegingen e.d.) Status Actie: Hoge druk reiniger (Kärcher) op wagen van hoge drukmachine geplaatst. Uit de productie blijkt dat er minder brandstofverbruik, minder energie nodig is en makkelijk te verplaatsten is.</p> <p>investeringsanalyse in nieuw type Kärcher (hogedrukreiniger die minder brandstof verbruikt). Status Actie: Bij nader onderzoek door de Directie blijkt dat dit type middel nog niet op de markt te zijn.</p> <p>Status Reductie doel n.a.v. maatregelen / acties: N.a.v. monitoring: Uit de vastgestelde emissie gegevens eind van het jaar 2019 blijkt een (forse) afname van het totaal dieselgebruik t.o.v. de startpositie. Het percentage is beduidend meer dan de ten doel gestelde 1-2 % (kans). Dit heeft te maken met het (leren) inschatting van de kans wat de effecten zijn van de maatregelen. De getroffen maatregelen blijken voldoende bij te dragen aan een verlaging van het dieselverbruik.</p>
--	--	--	---

Brandstof Benzine auto's 4,6 ton CO ₂	2019	1	1-2 %	<p>Verdere doorvoering van de bewustwording CO2 reductie onder personeel d.m.v. training / gedragsverandering e.d. Bijvoorbeeld door medewerkers een training het nieuwe rijden aan te bieden en door met onze medewerkers in gesprek te gaan en ze resultaten van besparingen te tonen.</p> <p>Status Actie: Toolbox Track & Trace gehouden. Training het nieuwe rijden is intern gedaan.</p> <p>Verder doorvoeren en actievare controle op registreren van km-standen bij tankbeurten bij medewerkers, zodat verbruik beter naar Km is te herleiden</p> <p>Status Actie: Is nog niet over alle voertuigen gebeurt. Dit heeft tijd en aandacht nodig om medewerkers hier meer in op te voeden (dit vergt discipline) om de km. standen consequent per tankbeurt door hen te laten invoeren. Er is wel veel op gehamerd om km standen in te voeren maar het gedrag is nog niet aangepast/verandert. Mogelijkheid is het toepassen van beloning.</p> <p>Status Reductie doel n.a.v. maatregelen / acties: N.a.v. monitoring: Uit de vastgestelde emissie gegevens eind van het jaar 2019 blijkt een toename van Co2 emissie bij brandstof Euro benzine. De doelstelling voor het gebruik van Euro benzine is niet gehaald. Dit heeft enerzijds te maken met het verkrijgen van inzicht in het benzine verbruik en de inschatting van reductiemaatregelen, maar vooral ook een toename in de (verre) ligging van projecten. Projectleiders bezoeken de projecten op regelmatige basis en maken hierdoor meer kilometers.</p>
Gas 12,8 ton CO ₂	2019	1	1-2 %	<p>Zuineriger worden in gasverbruik in kantoorruimten</p> <p>Status Actie: Er wordt op kantoor bewuster omgegaan met het aan- en uitzetten van verwarming e.d. De standen en instellingen van de verwarming zijn voor zowel weekend en door de week geprogrammeerd</p> <p>Onderzoek naar isolatiemogelijkheden voor ons kantoorpand zodat het gasverbruik gereduceerd kan worden voor het verwarmen van het pand</p> <p>Status Actie: Vanwege het feit dat het pand gehuurd wordt is deze maatregel nog niet gebeurt en /of ingevoerd. Dit vergt verdere afstemming met de</p>

				<p>verhuurder en zo nodig aanpassing van het huurcontract.</p> <p>Status Reductie doel n.a.v. maatregelen / acties: N.a.v. monitoring Uit de vastgestelde emissie gegevens eind van het jaar 2019 blijkt een afname van het Gasverbruik en de Co2 emissie van 10 % Dit is in belangrijke mate te verklaren door de uitgevoerde acties t.a.v. efficiënter en bewuster aan- en uitzetten van de verwarming e.d. Ook een zachte winter kan natuurlijk hier aan bijdragen.</p>
<p>Electra</p> <p>10,26 ton CO₂</p>	2019	2	1-2 %	<p>Toepassen van LED verlichting in de kantoren en bij vervanging in de garage i.p.v. TL buizen.</p> <p>Status Actie: Dit is doorgevoerd in zowel de kantoorruimtes als werkplaats.</p> <p>Onderzoek naar gebruik van groene stroom op kantoor</p> <p>Status Actie: Momenteel loopt er een energie vergelijk bij diverse leveranciers.</p> <p>Status Reductie doel n.a.v. maatregelen / acties: N.a.v. monitoring Uit de vastgestelde emissie gegevens eind van het jaar 2019 blijkt ook een afname van het Electra verbruik en de Co2 emissie van Elektra van 6%. Dit is te verklaren door de uitgevoerde acties (LED lampen) en mogelijk een verhoogde bewustwording in het aan- en uitzetten van verlichting e.d.</p>
<p>Brandstof Diesel: Auto's en Hoge drukreiniger.</p> <p>78,14 ton Co2</p>	2020	1	2-3 %	<p>Verdere voortgang c.q. continueren met de aanschaf/vervangen van bedrijfswagens naar een wagen met Euro 6 motor.</p> <p>Status Actie: Momenteel zijn er 3 voertuigen met euro 6 motoren. (Eén daarvan is diesel en twee zijn benzine motor)</p> <p>Elektrisch rijden of met Euro 6 motoren is nog niet duidelijk in bedrijfsbusjes. Er lopen gesprekken met Volkswagen en Renault.</p> <p>Status actie: <i>In november 2020 is er nog een nieuwe bedrijfsbus aangeschaft met Euro 6 motor. Elektrische bedrijfsbussen zijn volgens de directie nog niet rendabel waardoor hier nog geen investering in is gedaan.</i></p>

				<p>Continuering van lopende acties zoals efficiënt inplannen en inzet van voertuigen, pendelbusjes e.d. <i>Status actie:</i> <i>Dit blijft een prioriteit en krijgt aandacht van de Directie en wordt doorgezet in 2021.</i></p> <p>Geplande Acties / Inschatting Kans en mogelijkheden voor reductie voor Dieselverbruik:</p> <p>-N.a.v. nadere analyse vervangen van hogedrukreiniger(s). (Vast) op de auto(bus) plaatsen i.p.v. aanhangwagen. Er zijn 3 mobiele Hogedrukreinigers (2 Trailers (met kenteken) en 1 opgesteld in de bedrijfsbus. Eén HD reiniger is omgebouwd en de andere twee (nog) niet. Overwegen of andere twee ook omgebouwd moeten worden. <i>Status actie: De andere twee HR reinigers worden niet omgebouwd, omdat deze worden uit gefaseerd.</i></p> <p>-Efficiëntere rijbewegingen e.d.), planning en werkvoorbereiding. <i>Status actie: Continue proces via Jaarplanning</i></p> <p>-Nagaan rijden met elektrische busjes of euro 6 motoren. <i>Status actie: Voorkeur momenteel te investeren in Euro 6 motoren i.p.v. elektrische bedrijfsbussen.</i></p> <p>-Investeren in nieuw type Kärcher (hogedrukreiniger die minder brandstof verbruikt). <i>Status actie: Er zijn 12 diesel gestookte HR reinigers vervangen voor 6 vol elektrische HD reinigers.</i></p> <p>-Op projectniveau het aantal reinigingsbeurten verlagen door toepassing van andere reinigingsproducten (middelen) met behoud van kwaliteit, waardoor de inzet en het diesel verbruik van de HD reinigers kan verminderen. Dit gaat in nauwe samenwerking met de opdrachtgever en de leveranciers van reinigingsproducten. <i>Status actie: Dit wordt per project besproken en meegenomen. Voorbeeld Project Stadhuis den Haag. Hier worden door gebruik van specifieke reinigingsproducten 1 tot 2 reinigingsbeurten minder toegepast wat een direct effect heeft op het reduceren van het brandstof / energieverbruik.</i></p>
--	--	--	--	---

				<p>-Verdere concretisering van km registratie. Strengere controle en sturing richting medewerkers. <i>Status actie: Dit loopt maar nog niet naar wens (ca. 60 %). Waar nodig worden medewerkers op het nakomen van deze afspraak aangesproken.</i></p> <p><i>Aanvullende / continuering acties n.a.v. SKAO maatregelenlijst</i> <i>Niveau B:</i> Monitoring brand stof verbruik en driemaandelijke terugkoppeling naar bestuurders. <i>Status actie: uitschieters van brandstof verbruik worden gemonitord door de directie en intern besproken.</i></p> <p><i>Niveau A:</i> Het bedrijf maakt afspraken met chauffeurs over het tegengaan van stationair draaien en kan dit aantonen. <i>Status actie: Via het Awax systeem wordt dit nagegaan en intern besproken via bijvoorbeeld toolboxmeetings.</i></p> <p><i>Niveau B:</i> Bij aanschaf van nieuwe banden worden alleen banden aangeschaft met energie labels B of beter. <i>Status actie: Bij de aanschaf van nieuwe banden is het energie label B of beter ingekocht.</i></p> <p><i>Niveau A:</i> Reisafstand weegt mee in selectieprocedure voor onderaannemers en/of leveranciers. <i>Status actie: Op het project Amsterdam worden ZZP-ers ingeschakeld uit de buurt om reisafstanden e.d. te beperken.</i></p> <p><i>Niveau A:</i> Toolbox zuinig rijden ter beschikking stellen aan alle bestuurders. <i>Status actie: Dit is behandeld in een Toolboxmeeting en zal t.z.t. worden herhaald.</i></p> <p><i>Niveau B:</i> Elke chauffeur van een bedrijfsbusje heeft (online praktijk) cursus Het Nieuwe Rijden gevolgd. <i>Status actie: Deze actie is tot op heden nog niet uitgebeurt a.g.v. de Corona perikelen.</i></p> <p>De verwachting is dat de km registratie en de sturing een belangrijke impact zal hebben op het behalen van de reductiedoelen. <i>Status actie: A.g.v. het feit dat de km registratie nog niet geheel is doorgevoerd, kunnen er nog geen ratio's vastgesteld worden om de impact / (bv. Rijgedrag) te beoordelen.</i></p>
Brandstof Benzine auto's. 15,21 ton CO ₂	2020		2-3 %	<p>Verdere voortgang met de aanschaf/vervangen van bedrijfswagens naar een wagen met Euro 6 motor</p>

DATUM Februari 2021, v1
 REFERENTIE 022021
 PAGINA 17

				<p>Status Actie: Momenteel zijn er 2 (benzine) voertuigen met euro 6 motoren. Elektrisch of Euro 6 motoren is nog niet duidelijk in busjes. Er lopen gesprekken met Volkswagen en Renault. <i>Zie status bij rubriek Diesel.</i> <i>Er zijn verder geen voertuigen (op benzine) aangeschaft.</i></p> <p>Geplande Acties / Inschatting Kans en mogelijkheden voor reductie voor Benzine verbruik: -Actief doorvoeren van Km. registratie bij tankbeurten en hier op controleren door de leiding en directie. <i>(Zie status actie als bij rubriek diesel)</i> -Meer / intensiveren aandacht voor rijgedrag en verbruik van diverse voertuigen. <i>(Zie status actie als bij rubriek diesel)</i> -Projectplanning voor Projectleiders gericht op projectbezoeken invoeren. <i>(Zie status actie als bij rubriek diesel)</i> -Continuering van lopende acties zoals efficiënt inplannen en inzet van voertuigen, pendelbusjes e.d. <i>(Zie status actie als bij rubriek diesel)</i></p> <p><i>Aanvullende / continuering acties n.a.v. SKAO Maatregelenlijst (Idem als hierboven)</i></p> <p>De verwachting is dat het doelbewuster plannen van projectbezoeken door projectleiders het benzine verbruik drastisch kan verminderen. <i>Status actie / effectiviteit: Dit is deels gerealiseerd n.a.v. verlaging van het brandstof verbruik terwijl portefeuille van projecten / locaties nagenoeg hetzelfde is gebleven. Daarentegen zal in 2021 lastiger beheersbaar worden vanwege landelijk project Rijks-gebouwdienst.</i></p> <p>Tevens is de verwachting dat het inzichtelijk maken van het aantal gereden km. per voertuig eventueel gerelateerd aan specifieke werknemer effectief kan bijdragen aan de reductiedoelen. <i>Status actie: A.g.v. het feit dat de km registratie nog niet geheel is doorgevoerd, kunnen er nog geen ratio's vastgesteld worden om de impact / (bv. Rijgedrag) te beoordelen.</i></p>
Gas 11,53 ton CO ₂	2020	1	2-3 %	<p>Doorvoeren van isolatie maatregelen t.b.v. reductie van gasverbruik. <i>Status actie: In het vierde kwartaal van 2020 is het hele dak inclusief isolatie vervangen door de Verhuurder.</i></p> <p>Geplande Acties / Inschatting Kans en mogelijkheden voor reductie Gasverbruik:</p>

DATUM Februari 2021, v1
REFERENTIE 022021
PAGINA 18

				<p>Nagaan of huurcontract hierin kan voorzien -Overwegen / onderzoek van nieuwe type HR ketel i.o.m. de verhuurder. De kans dat de verhuurder hiermee akkoord gaat, wordt niet hoog ingeschat. <i>Status actie: De HR ketel is bij nader inzien nog niet aan vervanging toe. Er is in de vergader ruimte een Airco voor hete / koude lucht aangeschaft/ aangebracht wat een bijdrage zal gaan hebben in het reduceren van het gasverbruik.</i></p> <p>-Belangrijk blijft het bewust gebruik van verwarming e.d. <i>Status actie: Dit wordt gedaan en zo nodig in de lage stand gezet. Hier wordt aandacht aan besteedt door iedereen op kantoor.</i></p>
Electra 9,66 ton CO ₂	2020	2	2-3 %	<p>-Plaatsen van bewegingsmelders i.p.v. aan/uit schakelaars. <i>Status Actie: Dit is op de afdeling Expeditie doorgevoerd.</i></p> <p>Geplande Acties / Inschatting Kans en mogelijkheden voor reductie Elektra verbruik: -Plaatsen van bewegingsmelders in algemene ruimtes e.d. <i>Status actie: Dit was de bedoeling maar is er niet van gekomen. In 2019 is er in het gehele kantoor/magazijn led verlichting aangebracht.</i></p> <p>-Continuering efficiënt gebruik van Electra. Dit blijft onder de aandacht.</p>
Brandstof Diesel: Auto's en Hoge drukreiniger. 55,6 ton CO ₂	2021	1	was 3-5% (wordt 20%)	<p>Geplande acties: -Inzet van 1 a 2 elektrische auto's / waterstof. <i>Status actie: Dit is nog niet doorgevoerd.</i> <i>Overwogen wordt een kleiner model elektrische voertuig voor kantoor personeel aan te schaffen.</i> Uitwerking en implementatie investeringsanalyse.</p> <p>-Uitbreiden van aantal elektrische HD reinigers</p> <p>-Meer sturing op bewustwording bij personeel d.m.v. opleiding / workshops CO₂ neutraal e.d.</p> <p>-Doorlopende acties die gecontinueerd worden zijn: Elke chauffeur van een bedrijfsbusje heeft (online praktijk) cursus Het Nieuwe Rijden gevolgd. <i>Status actie: Deze actie is tot op heden nog niet volledig voltooid t.g.v. de Corona perikelen.</i></p> <p>-Efficiëntere rijbewegingen e.d.), planning en werkvoorbereiding. <i>Continue proces via Jaarplanning</i></p>

				<p>-Continuering van lopende acties zoals efficiënt inplannen en inzet van voertuigen, pendelbusjes e.d.</p> <p>-Op projectniveau het aantal reinigingsbeurten verlagen door toepassing van andere reinigingsproducten (middelen) met behoud van kwaliteit, waardoor de inzet en het diesel verbruik van de HD reinigers kan verminderen. Dit gaat in nauwe samenwerking met de opdrachtgever en de leveranciers van reinigingsproducten.</p> <p>-Verdere concretisering van km registratie. Strengere controle en sturing richting medewerkers.</p> <p>-Monitoring brand stof verbruik en driemaandelijks terugkoppeling naar bestuurders.</p> <p>-Het bedrijf maakt afspraken met chauffeurs over het tegengaan van stationair draaien en kan dit aantonen.</p> <p>-Bij aanschaf van nieuwe banden worden alleen banden aangeschaft met energie labels B of beter.</p> <p>-Reisafstand weegt mee in selectieprocedure voor onderaannemers en/of leveranciers.</p> <p>Geplande Acties / Inschatting Kans en mogelijkheden voor reductie Diesel verbruik: -Van de geplande acties is de kans groot dat de km registratie gaat bijdragen aan het reductie van Co2 a.g.v. het aanspreken op het rijgedrag, bewustwording, meer betrokkenheid bij reductiedoelen, e.d. zullen hier aan bijdragen.</p>
Brandstof Benzine auto's 4,6 ton CO ₂	2021	1	3-5%	<p>Geplande Acties / Inschatting Kans en mogelijkheden voor reductie voor Benzine verbruik: -Actief doorvoeren van Km. registratie bij tankbeurten en hier op controleren door de leiding en directie. (Zie status actie als bij rubriek diesel) -Meer / intensiveren aandacht voor rijgedrag en verbruik van diverse voertuigen. (Zie status actie als bij rubriek diesel) -Projectplanning voor Projectleiders gericht op projectbezoeken invoeren -Continuering van lopende acties zoals efficiënt inplannen en inzet van voertuigen, pendelbusjes e.d. (Zie actie als bij rubriek diesel)</p>

Gas 15 ton CO ₂	2021	1	3-5 %	-Belangrijk blijft het bewust gebruik van verwarming e.d. Hier wordt aandacht aan besteedt door iedereen op kantoor.
Electra 8,6 ton CO ₂	2021	2	3-5 %	-Continuering efficiënt gebruik van Electra. Dit blijft onder de aandacht . Zie acties 2020.

Noot: Doordat de organisatie relatief klein is valt het uitwerken van de hierboven aangegeven maatregelen direct onder de verantwoordelijkheid van de directie.

7.2 Nieuwe maatregelen en initiatieven

Voor het bepalen van maatregelen is de meest recente maatregelenlijst van SKAO gehanteerd en aangevuld met zelf uitgedachte punten.

Maatregelen doelstelling 1

Zie status actie in 2020 en 2021

- Geheel doorvoeren van km registratie in de gehele organisatie / bij alle medewerkers
- Bewustwording intensiveren en aandacht voor rijgedrag
- Komende tijd nog meer investeren in nieuw type Kärcher (elektrische) hogedrukreiniger alsmede hogedruk reinigers die minder brandstof verbruiken.
- Verdere doorvoering van de bewustwording CO₂ reductie onder personeel d.m.v. training / gedragsverandering e.d. Bijvoorbeeld door medewerkers een training het nieuwe rijden aan te bieden en door met onze medewerkers in gesprek te gaan en ze resultaten van besparingen te tonen.
- Verbruik duidelijk, frequenter en persoonsgericht terugkoppelen aan bestuurders zodat zij zelf ook beter bekend zijn met rijgedrag versus verbruik
- Meer samenwerking: Op projectniveau in overleg met de opdrachtgever en leveranciers het aantal reinigingsbeurten verlagen door toepassing van andere reinigingsproducten (middelen) met behoud van kwaliteit, waardoor de inzet en het diesel verbruik van de HD reinigers kan verminderen. Dit gaat in nauwe samenwerking met de opdrachtgever en de leveranciers van reinigingsproducten.
- Onderzoek of ander type (diesel) brandstof (nog) besparing kan opleveren
- Verdere voortgang met de aanschaf/vervangen van bedrijfswagens naar een wagen met Euro 6 motor.
- Zie tevens Aanvullende acties / continuering SKAO Maatregelenlijst. Bijv. Inzet van innovatie van spray-techniek (Spraymaster) van Sigma Coatings op 5 tot 7% van de projecten.

DATUM Februari 2021, v1
REFERENTIE 022021
PAGINA 21

Nieuwe Acties en Maatregelen doelstelling 2

Zie status acties 2020 en 2021

- Continuering efficiënt gebruik van Electra.
- Mogelijk overstap naar gebruik van groene stroom op kantoor.

Het energie management programma document 3.B.2 DSS Energiemanagementprogramma versie maart 2019 rev 1 is getoetst op implementatie en toepassing. Nogmaals geconcludeerd kan worden dat het leren inschatten en inzicht krijgen in de effecten van reductiemaatregelen een groei- en een leerproces is en continue aandacht vergt. Het nader specificeren en uitwerken van de kansen zal beter en frequenter opgepakt moeten worden door de Directie. Waardoor afwijkingen in de verwachting eerder kunnen worden gesignaleerd en kan worden bijgesteld teneinde het gewenste effect te bereiken.

De verdieping en impact in het verminderen van (diesel)verbruik zal mogelijk vergroot worden door o.a. een effectieve km registratie door te voeren en deze als indicator te gebruiken. Tevens zal medewerkers zo veel als mogelijk individueel aangesproken worden op hun verbruik. Dit wordt verder uitgewerkt.

Voor wat betreft initiatieven is ons plan van 2021 als volgt:

- Betrokken blijven en deelname bij activiteiten van CO2 neutraal in 2020 om kennis uit te wisselen en op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen op CO2 gebied
- Verdere aanschaf, onderzoek en bevorderen van Elektrische HD- reinigingsmachines / bedrijfswagen (auto's) en -gereedschappen of machines met een lage CO2 uitstoot.
- Meer en intensievere samenwerking met leveranciers (Sigma, Karcher) en opdrachtgevers om aan de hand van verdere productontwikkeling de inzet en frequentie van materieel te verminderen.